

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego
(druk nr 625)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Przedłożona ustawa stanowi wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 września 2006 r. (sygn. akt SK 60/05), stwierdzającego niezgodność przepisu art. 540 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.) z art. 190 ust. 4 w zw. z art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji RP w zakresie, w jakim ogranicza dopuszczalność wznowienia postępowania na korzyść oskarżonego tylko do tych przypadków, w których przepis prawny uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niekonstytucyjny, stanowił podstawę skazania lub warunkowego umorzenia.

Wyrok wywołał skutki prawne z dniem publikacji (19 września 2006 r.). Trybunał nie zdecydował się na odsunięcie w czasie terminu utraty mocy obowiązującej przepisu.

Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku podkreślił, że art. 190 ust. 4 Konstytucji gwarantuje prawo uruchomienia procedury zmierzającej do wydania nowego orzeczenia z uwzględnieniem stanu prawnego ukształtowanego w następstwie wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Bez wątpienia prawo to ma służyć ochronie interesów jednostki, w szczególności zaś zapewniać osobie, która wszczęła postępowanie ze skargi konstytucyjnej, możliwość skorzystania z efektu owego postępowania.

Wskazanie w art. 540 § 2 k.p.k., iż wznowienie dopuszczalne jest jedynie "na korzyść oskarżonego" w dostatecznym stopniu chroni prawa oskarżonego i dalsze ograniczenia możliwości wznowienia stają się zbędne.

Trybunał stwierdził, że pozostawienie poza nawiasem unormowania zawartego w art. 540 § 2 k.p.k. rozstrzygnięć (wyroków umarzających i uniewinniających), które wprowadzie

kończą postępowanie w sprawie, ale nie należą do żadnej z kategorii w tym unormowaniu wymienionych (skazanie, warunkowe umorzenie postępowania), jak też postanowień wydawanych w toku postępowania, dotyczących kwestii wпадkowych (incydentalnych), narusza art. 190 ust. 4 Konstytucji RP.

Ponadto omawianą regulację prawną Trybunał uznał za sprzeczną z zasadą równości (art. 32 ust. 1 Konstytucji) oraz zasadą prawa do sądu (art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji).

Przedłożona obecnie Senatowi ustawa o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego polega na nadaniu nowego brzmienia art. 540 § 2. Wprowadza wyraźne zastrzeżenie w treści przepisu, iż wznowienie nie może prowadzić do pogorszenia sytuacji oskarżonego.

Uprawnienie do zainicjowania wznowienia postępowania uzyskał także pokrzywdzony. Ustawa nie wskazuje rodzajów orzeczeń, których może dotyczyć wnioski o wznowienie postępowania, usuwając w ten sposób dotychczasowe ograniczenia.

Przepis w nowym brzmieniu nawiązuje do formuł, z jakimi można spotkać się w innych procedurach (por. art. 401¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, art. 272 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, art. 145a § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego). Przepis jest także zgodny z redakcją art. 190 ust. 4 Konstytucji RP.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy został wniesiony do Sejmu z inicjatywy Senatu.

Po pierwszym czytaniu, które miało miejsce na 43 posiedzeniu Sejmu w dniu 18 czerwca 2009 r. projekt ustawy stał się przedmiotem prac sejmowej Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach.

Komisja zarekomendowała przyjęcie ustawy w brzmieniu przedłożenia.

Na etapie II czytania, które miało miejsce na 46 posiedzeniu w dniu 16 lipca 2009 r. nie zgłoszono poprawek, wobec czego Sejm przystąpił niezwłocznie do III czytania.

Ustawa została uchwalona na tym samym, 46 posiedzeniu Sejmu, w dniu 16 lipca 2009 r.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Beata Mandylis

Główny legislator